

Аннотация

Дидактической босуобуйа уһууаан саастаах оҕолорго анаар. Маны таһынан, үөрэтии уобаластара барыта хабыллар: «Киһи-аймах эйгэтигэр киирэн оҕо сайдыыта, дьоннуун алтыһыыта, бодоруһуу», «оҕо билиитин-көрүүтүн сайыннарыы», «оҕо тылын сайыннарыы», «оҕо кэрэни өйдүүр дьобурун сайыннарыы». Дидактической босуобуйаны кытта үлэлээн оҕо көхтөөх, айар-тутар дьобурун араас дьайымалларга олобурдан көрдөрөр.

«Остуоруйалаах интерактивной фартук» көмөтүнэн иитээчи оҕо ситимнээх сананы, толкуйдаан, онорон көрөр дьобурун сайыннарыыга олук уураар. Инникитин бу босуобуйа араастаан туттулуон сөп: адаптация кэмигэр, сенсорнай сайдыыга, билэр-көрөр дьобурун сайыннарыыга, тыл саппааһын байытыыга, ситимнээх сананы сайыннарыыга, художественнай-эстетическэй иитиигэ.

Оҕосааһынан көрөн «Остуоруйалаах интерактивной фартук» соруудахтара, көрүнгэ, дидактической сыала-сорууга уларыан, эбиллэн биэрэр. Остуоруйа геройдара эбиллэн биэрэллэр, оҕо бэйэтэ айбыт геройдара киирэллэр.

Үөрэтэр дьайымалга босуобуйа көрдөрөр матырыяал уонна харгыстаах түгэни быһаарар көрүн быһыытынан туттуллар.

Быһаары сурук

Уһулччу суолтата: «Эттэххинэ – умнуом,
Көрдөрдөххүнэ – өйбөр хатыам,
Уһуйдаххына – үөрэниэм»

(Кытай өс хоһооно)

«Остуоруйалаах интерактивной фартук» -бу иитии-үөрэтии үлэтигэр сонун, киэн хабааннаах дидактической босуобуйа.

Сыала: Оҕо айар дьобурун, ситимнээх сананы, ахсаан бастакы олуктарын, болҕомтону, тарбах былчыннарын сайыннарыы.

Соруктар:

1. Остуоруйа ис хоһоонун оонньоон көрдөрүү, остуоруйа геройдарын майгыларын-сигилилэрин куолас уларытан тириэрдии.
2. Оҕо уйулҕатын, болҕомтотун, билэр-көрөр дьобурун сайыннарыы. Оҕо бииргэ көхтөөхтүк оонньоурун көбүлээһин.
3. Уус-уран айымньыга тапталы иитии.

Дидактической босуобуйа ис хоһооно

Бу босуобуйаҕа баар:

- оонньоур хонуу: фартук, онно араас матырыяалтан оноһуллубут остуоруйа геройдара сыһыарыллаллар.

-оонньоур матырыяал: фетртан, ПВХ материалтан, таһастан фигуралар.

Остуоруйалар: «Таал-Таалэмээхсин», «Колобок», «Үс эһэ», «Дьибэ-дьибэчээн», «Кыһыл көмүс сымыыт», «Аптаах дьаабылыка», «Бөрө уонна сэттэ хоһуол».

Сорудахтар уонна оонньуулар

«Таал-Таалэмээхсин»

1. Таал-Таалэмээхсин кимнээхтэн көмө көрдөөбүтүн таай уонна фартука ол бэрээдэгинэн сыһыар.
2. Таабырынна таай (фартука сиепкэ угулла сылдьар)
3. Буукубалар ыһыллыбыттарын сааһылаан тылла таһаар:
Т б ы ыл, л т ы а, а х й а, с м у у

«Дьизэ-дьизэчээн»

1. Остуоруйа геройдарын –чаан сыбыары көмөтүнэн уларытан ааттаа:
Холобура: Саһыл – саһылчаан
Кутуйах –
Бөрө –
Баҕа –
Эһэ –
2. Дьизэ-дьизэчээн ханнык фигуралартан турарый? *Эппиэтэ:* түөрт муннук, үс муннук, уһун көнө муннук, төгүрүк.
3. Остуоруйа геройдарын туһунан хоһооннору үөрэт (фартук сиебигэр угулла сылдьар)

«Колобок»

1. «Сорудахтаах хонуу». Манна наада: харахтаах хаамыска, фишкалар.
Оонньууга 5-6 киһи оонньуур

Оонньуубарыла: бастакы оҕо хаамысканы быраҕар, хас харах түспүтүнэн хаамар. 6 харах түстэҕинэ саһылга түбэһэн оонньууттан туоруур.

- 1 харах – оҕонньор
- 2 харах – эмээхсин
- 3 харах – куобах
- 4 харах – бөрө
- 5 харах – эһэ
- 6 харах – саһыл

Оҕонньор сорудаҕа: таабырыннары таай

Эмээхсин сорудаҕа: Колобок ырыатын ыллаа

Куобах сорудаҕа: куобах курдук ыстангалаан 10 диэри аах

Бөрө сорудаҕа: ыһыллыбыт ойууну хомуй (пазл)

Эһэ сорудаҕа: Скороговорканы санар

Биир эһэ балыктаабыт

Иккис эһэ сиебит

Үһүс эһэ отоннообут

Төрдүс эһэ сөтүөлээбит

Бэһис эһэ оонньообут

Алтыс эһэ аһаабыт

Сэттис эһэ сылайбыт

Ахсыс эһэ арҕахтаммыт

Тохсус эһэ утуйбут

Онус эһэ уһуктубут

Күүтүллэр түмүктэр

Обону кыра эрдэбиттэн төрөөбүт төрүт тыла сайдарыгар, чөлөйдөөх санаалаах, эт-хаан өттүнэн сайдыылаах, сиэр-майгы өттүнэн ийтиилээх, айар талар дьобурдаах, төрөөбүт төрүт тылын, культуратын, дойдутун ытыктыр киһи гына ийтиэхтээхпит. Итини барытын остуоруйа нөнүө иитэн-үөрэтэн улаатыннарарыахха диэн былааны туруорабыт.

Иитээччи:

Бу босуобуйа көмөтүнэн оҕолор күннээби дьайымалларыгар сонун сүүрээни киллэрэн болҕомтолорун тардар, иитэр-үөрэтэр үлэтигэр көмө оностор.

Оҕо:

- оонньуу көмөтүнэн тыла сайдар, тарбах былчыннара эрчиллэллэр, болҕомтолоох буолууга, оҕо өйгө онорон айан көрүүтэ сайдар, бэйэтин бэйэтэ салайына үөрэнэр.

Интерактивной фартуктар.

«Таал-таал эмээхсин»

«Үс эһэ»

«Лъабъшыка»

«Бөрө уонна сэттэ хонуол оболоро»

«Колобок»

«Кыбыл комус сымыт»

«Дьиз-дьиэчээн»